Rețeaua Națională pentru Biodiversitate în Agricultură (RNBA)

Noutăți și evenimente #7

Biodiversitatea în tradițiile și obiceiurile românilor

Abordarea frecventă, a biodiversității la români, era aceea a personificării. Variate specii deveneau răspuns la provocările vieții, natura fiind adesea invocată în diversele ei momente. La necazuri provocate de boli, persoanele care știau ierburile de leac și procedura de a le culege și folosi intrau în acțiune. Tătăneasa (*Symhytum oficinale L.)* "personificarea unei plante de leac folosită în vindecarea rănilor, arsurilor, fracturilor, luxațiilor și reumatismului", era invocată la ritualul de culegere, printr-o incantație, înafară de alte condiții respectate de persoana care o culegea. I se adresa cu smerenie: "Doamnă iarbă a lui Tatin, / Nu te iau de stricat, / Ci te iau pe tomnit, / Să strângi carne lângă carne, / Os la os, / Să le faci cum au fost." (Ghinoiu, I. Comoara Satelor calendar popular, Ed. Academiei Române, Buc. 2005)

Fig. 1 Symphytum officinale - Tătăneasa sau iarba lui Tatin photo credit pixabay.com

Prima vizită internațională a rețelei FarmBioNet

Sighișoara - Angofa

Au venit la Sighișoara reprezentanți ai tuturor celor doisprezece rețele naționale din proiect. Evenimentul a fost găzduit de Fundația ADEPT Transilvania, cu sprijinul partenerilor locali.

Prima zi a început cu un tur al cetății medievale UNESCO — cu scop de a-i introduce pe vizitatori în atmosfera locală, căci peisajul, cultura și agricultura din Târnava Mare nu sunt teme separate, ci o singură poveste integrată. Seara, Ansamblul Românașul din Albești a oferit un program de dansuri tradiționale la Ferma Demonstrativă Angofa, iar primarul Iulian Sîrbu a participat personal la întâmpinarea grupului.

Fig. 2 Jose Fernando - coordonatorul rețelei din Spania, vorbind despre importanța FarmBioNet

A doua zi, împărțiți în două grupe, participanții au vizitat două ferme diferite, pentru o diversitate a experienței, alese în mod deliberat diferite: una intensivă, cealaltă - extensivă. Ferma **SEBAL** din Albești — **130** de hectare, **170** de capete de vite, **90%** autosuficiență furajeră — este o exploatație comercială sub presiune economică reală. Relevanța fermei pentru proiect constă din deciziile mici și consecvente: păstrarea unui braț mort al Târnavei, ca ochi de apă, pajiștea permanentă, pe care pășunează tineretul bovin, precum și faptul că la grinzile structurilor de adăpost, rândunelele cuibăresc, nederanjate, în fiecare an. **Ferma Demonstrativă Angofa**, pe **180** de hectare de *pajiști bogate în specii*, a arătat cealaltă față a aceleiași idei: că agricultura prietenoasă cu biodiversitatea și viabilitatea economică nu se exclud. Datele de monitorizare publicate anual din 2018 confirmă această direcție.

Fig. 3 Membrii rețelei în vizită la SEBAL SRL

A treia zi, la Viscri, participanții au putut observa că modelul de păşunat comunal, pe care asociația Agro-Eco-Viscri-Weisskirch, încă îl mai practică, vechi de opt sute de ani, rămâne un instrument la fel de eficient pentru menținerea pajiștilor cu Înaltă Valoare Naturală, cum a fost dealtfel de-a lungul istoriei. Discuțiile care au urmat, au întărit concluzia că de-a lungul secolelor comunitatea săsească s-a străduit să conlucreze cu natura din jur, astfel încât să constituie comunități durabile un exemplu bun de urmat și în zilele noastre.

Per ansamblu participanții au confirmat că puterea exemplului poate fi uneori mai eficientă decât orice prezentare sau raport.

Fig. 4 Membrii rețelei în vizită la pe păşunatul închiriat de asociația din Viscri

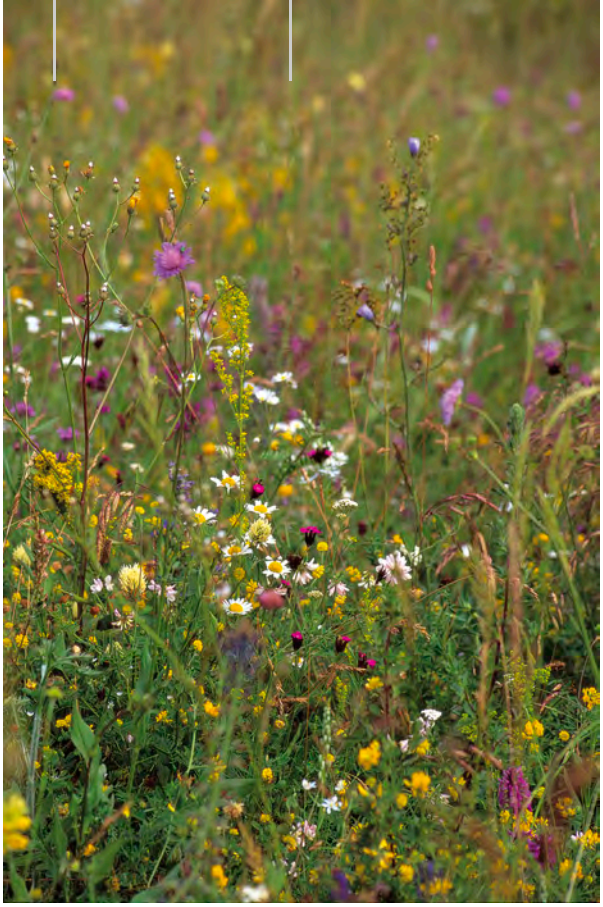
Al treilea atelier de lucru - WS3 - în vederea furnizării de date necesare instrumentelor de lucru pentru calculul eficienței practicilor BFF - Angofa ferma demonstrativă - 22 octombrie 2026

În data de **22 octombrie 2026** avem atelier de lucru - **WS3**, iar rezultatele acestuia vor fi transmise partenerilor pentru definitivarea instrumentului, care va da informații cost-beneficiu pentru practicile BFF pe care le vom analiza

Exemplu concret BFF - menținerea unei pajiști permanente

Ce ar putea fi mai relaxant și mai îmbucurător sufletului, decât o plimbare pe o pășune vara? Probabil o plimbare pe o fâneață, în aceeași perioadă a anului.
Pentru o legătură profundă cu natura, o plimbare pe o pajiște înflorită, în țârâit de greieri și zumzet de gâze, poate fi o experiență revelatoare.

De ce punem această întrebare? Pentru că Rețeaua Națională FarmBioNet din România a menționat menținerea pajiștilor permanente ca o practică agricolă favorabilă biodiversității. Această decizie oferă deopotrivă cadru propice unei biodiversități bogate și totodată furaje pentru animale. Asigurând hrană pentru multe dintre elementele ecosistemului și pentru animalele de fermă, în multe privințe, pajiștile permanente ar putea fi emblema echilibrului perfect între **natură** și **comunitate** – un semn al respectului față de natură.

Pajiștile permanente pot fi și un răspuns la multe dintre provocările cu care se confruntă fermierii în prezent, în conexiune cu: *secete severe*, *soluri degradate*, *scăderea randamentului producției* (din cauza pierderii biodiversității, în special a polenizatorilor), *precipitații extreme* ca urmare a *schimbărilor climatice*.

Fig. 5 Pajiște cu Înaltă Valoare Naturală

În timp ce agricultura intensivă exploatează solul până la pragul de dispariție a tuturor viețuitoarelor din acesta, pajiștile îl vindecă. Solul se reface și creează echilibrul între toate elementele din pajiști.

Pășunile permanente găzduiesc o mare varietate de insecte, păsări și mamifere mici, asigurând în același timp un control natural al dăunătorilor și conservarea solului și a apei.

Pe o pajiște permanentă **nu** este nevoie de **substanțe chimice**, deoarece aceasta conservă habitatele prin mecanisme naturale și oferă și beneficii economice prin masa vegetală.

Modul în care pajiștile absorb **apa** din ploi și o eliberează ulterior asigură **reziliența solului** și a **agriculturii**. Umiditatea reținută în sol contribuie la biodiversitate și, în acest fel, devine ea însăși un **serviciu ecosistemic**.

Un hectar de pășune stochează până la 2/3 din cantitatea de carbon stocată de un hectar de pădure. Pășunea este utilizată de fermier anual, așadar, prin încurajarea **menținerii pășunilor permanente**, contribuim la **atenuarea schimbărilor climatice** și la un stil de viață care ne oferă *un aer mai curat*.

Life DiverSEED - când pajiștea permanentă e mai mult decât un simplu câmp

Fig. 6 Ilarion D. și Sara F. selectând semințelele culese de pe o pajiște din proiect

Colectare de semințe de pe pajiști - bază de plecare pentru restaurarea celor degradate

Aminteam anterior în acest buletin că o pajiște întrunește mai multe funcțiuni, nu doar producția de *furaj*, anume: este **casă**, **refugiu** și **sursă de hrană** pentru un mare număr de *insecte*, *reptile* sau *mamifere*, iar menținerea acestor habitate este esențială pentru multe specii. Problema cu care se confruntă peisajul colinar transilvan este degradarea și pierderea fânețelor, iar aceasta ar avea consecințe incomensurabile.

Proiectul **LIFE DiverSEED** implementat de Fundația ADEPT, la noi în țară, pornește exact de la această realitate și propune, pe o perioadă de șapte ani restaurarea și conservarea habitatelor prioritare de pajiști, în Slovacia și România, vizând unele dintre cele mai bogate și mai amenințate ecosisteme din Europa. În România, activitățile se concentrează în trei situri **Natura 2000**: ***Sighișoara-Târnava Mare***, ***Munții Ciucului*** și ***Dealurile Târnavei Mici-Bicheș***, unde vor fi restaurate minimum 600 de hectare de pajiști degradate.

O pajiște permanentă bine gestionată este între altele și *bancă de semințe*, *adăpost pentru polenizatori, coridor ecologic* pentru specii de *fluturi*, *amfibieni* și *păsări*, și *indicator* fidel *al sănătății solului*. Un fermier care cosește la momentul potrivit, care duce animalele pe pășune, cu considerație față de peisaj și care evită *inputurile chimice* nu face *conservare* în *detrimentul producției,* ci el asigură **reziliența** pe termen lung a acestor peisaje.

DiverSEED aduce în ecuație un element concret care lipsea, anume **mixuri de semințe** locale, colectate din pajiștile bogate în specii, ale regiunii, cu care *se pot reînsămânța* suprafețele degradate. Alături de cartografiere de ultimă generație și de protocoale clare de recoltare și replantare, proiectul oferă **fermierilor** și **autorităților** *instrumentele practice* de care aveau nevoie.

Parteneriatul dintre Fundația ADEPT Transilvania cu Milvus Group, Asociația Agri-Cultura-Natura Transilvania și Institutul de Cercetări Biologice Cluj conferă atât baza științifică, precum și cea practică prin această conlucrare între instituții și cei care rămân custozii naturii, care mențin aceste pajiști în truda lor zilnică de a pune hrană pe mesele noastre.

Cu ce vă puteți întâlni în natură în această perioadă?

câteva exemple

Fluturele sabie (*Iphiclides podalirius)*

Musca trântor (*Eristalis tenax*)

Tabla de șah (Melanargia galathea)

Coada rândunicii (Papilio machaon)

Rețeaua Națională pentru Biodiversitate în Agricultură (RNBA) a fost înființată în martie 2025, în cadrul proiectului FarmBioNet. RNBA face rețea europeană care colectează și distribuie cunoștințe și informații despre o agricultură în armonie cu viața sălbatică. Toate fermele Membrii rețelei – dar nu doar ei – vor avea ocazia să participe la schimburi de cunoștințe despre bunele practici tradiționale, precum și la activități bazate pe cercetări științifice, care aduc beneficii biodiversității în fermă. Aceste concluzii vor fi obținute prin schimb de idei și colaborare creativă, având mereu în vedere specificul național și contextul internațional, fără a uita scopul fundamental al agriculturii:

FarmBioNet este finanțat prin Programul Horizon Europe de către Uniunea Europeană, proiect Nr. 101082102. Grant agreement ID: 101182942.

Partenerii din țările asociate sunt finanțați prin fondurile elveține SERI.

Punctele de vedere și opiniile exprimate aici sunt ale autorilor și nu în reflectă neapărat pe cele ale Uniunii Europene sau ale Agenției Executive de Cercetare Europeană. Nici Uniunea Europeană, nici Autoritatea care finanțează nu pot fi trase la răspundere pentru ideile exprimate aici.

INTUIT mailchimp